

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ

«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

СТАТИСТИКА

(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма Облік і оподаткування

спеціальність 071 Облік і оподаткування

галузь знань 07 Управління та адміністрування

освітній ступінь бакалавр

факультет/інститут Обліку та фінансів

Полтава
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни Статистика для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Облік і оподаткування спеціальності 071 Облік і оподаткування.

Мова викладання державна

Розробник:

Алла Рудич, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
к.е.н., доцент

02 вересня 2024 року

 Алла РУДИЧ

Схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування
протокол від 02 вересня 2024 року № 1.

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Облік і оподаткування
02 вересня 2024 року

 Людмила ЯЛОВЕГА

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності Облік і оподаткування
протокол від 02 вересня 2024 року № 1.

 Тетяна ПРИЙДАК

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Форма здобуття освіти	
	денна	заочна
Загальна кількість годин	150	150
Кількість кредитів	5	5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курсу)	1 (07100_бд_24)	1 (07100_бз_24)
Семестр	2	1,2
Лекції (годин)	22	4
Практичні (семінарські) (годин)	28	4
Самостійна робота (годин)	100	142
в т. ч. індивід. завдання (контрольна робота) (годин)	-	40
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування систематизованих знань щодо методики проведення статистичного дослідження, набуття навичок використання статистичних методів для дослідження суспільних явищ і процесів.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Облік і оподаткування: Економічна теорія.

4. Компетентності

Загальні:

ЗК13. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

5. Програмні результати навчання:

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств	Володіти знаннями ідентифікації та прийомів формування бази даних, збору та обробки інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.
	Володіти принципами аналітичної, облікової та статистичної систем у інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації.
ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.	Володіти статистичним інструментарієм (зведення, групування, прийоми визначення відносних та середніх величин, середньої та граничної помилок вибірки) для аналізу звітності підприємства
	Вміти формулювати обґрунтовані висновки та змістовні пропозиції за результатами розрахунків для прийняття ефективних управлінських рішень.
ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.	Вміти застосовувати економіко-статистичні методи аналізу соціально-економічних явищ і процесів для здійснення контрольних функцій господарських процесів на підприємстві.
	Застосовувати економіко-математичні методи аналізу (аналітичне групування, кореляційно-регресійний, дисперсійний) для ефективного дослідження соціально-економічних явищ.
	Знати та визначати показники які характеризують стан, динаміку та тенденції розвитку господарських процесів на підприємстві.

6. Методи навчання і викладання:

Словесні методи (лекція, пояснення).

Наочні методи (демонстрування, спостереження).

Практичні методи (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою).

Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, заохочення і покарання, оперативний контроль).

Інтерактивні методи (дискусії, розроблення і презентація проектів).

Комп'ютерні, мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій).

Методи усного контролю (бесіда).

Методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота).

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і метод статистики. Загальне поняття статистики. Предмет статистики як суспільної науки. Галузі статистичної науки. Організація єдиної системи обліку та статистики в Україні. Нормативно-інструктивна база проведення статистичних досліджень в Україні. Основні категорії та поняття статистики (статистична сукупність, одиниці сукупності, статистичні ознаки, варіація, варіанти, частоти, статистична закономірність). Метод статистики. Статистична методологія. Етапи статистичних досліджень. Класифікація статистичних методів

відповідно до етапів статистичного дослідження.

Тема 2. Статистичне спостереження. Поняття статистичного спостереження, основні вимоги щодо його здійснення. Основні елементи статистичного спостереження (об'єкт, предмет, суб'єкт, мета, завдання тощо). Організаційні форми, види і способи статистичного спостереження. Форми статистичного спостереження: перепис, облік, спеціальні спостереження, опитування, звітність. Суцільні та несущільні спостереження. Несущільні спостереження: вибіркоче, обстеження основного масиву, монографічне обстеження, анкетне обстеження. Форми державних спостережень. Види, реквізити, порядок складання та подачі статистичної звітності. Робочі документи статистичного спостереження: план спостереження, програма спостереження, статистичні формуляри та допоміжні документи. Помилки статистичного спостереження (реєстрації та репрезентативності, випадкові та систематичні). Арифметичний і логічний контроль результатів спостереження на наявність помилок.

Тема 3. Зведення та групування статистичних даних. Сутність статистичного зведення. Попередня підготовка зібраних в ході дослідження даних до аналізу: перевірка, систематизація, обробка, підсумовування даних і представлення їх у формі статистичних таблиць. Ряди розподілу та їх елементи. Варіаційні, атрибутивні та ранжировані ряди розподілу. Дискретні та інтервальні варіаційні ряди. Статистичне групування, його суть і завдання. Види статистичних групувань: структурне, типологічне, аналітичне, просте, комбінаційне, вторинне. Методологія статистичних групувань. Послідовність побудови інтервального ряду розподілу. Групувальні ознаки. Класифікація та розподіл на групи в статистиці. Побудова ранжированого ряду. Визначення кількості груп. Визначення величини інтервалу. Особливості групування малих сукупностей. Обчислення статистичних характеристик ряду розподілу.

Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники. Поняття та види статистичних показників. Кількісні та якісні показники. Абсолютні показники, їх одиниці виміру. Відносні показники, їх види (динаміки, планового завдання, виконання плану, структури, порівняння, координації, інтенсивності) і форми виразу. Середні величини як характеристики ряду. Формули ступеневої середньої зважені та незважені. Об'ємні середні величини (арифметична, геометрична, гармонійна, хронологічна та інші). Структурні середні показники (мода і медіана), особливості їх визначення для різних видів рядів розподілу.

Тема 5. Вибірковий метод. Загальне поняття вибіркового методу статистичного спостереження. Теоретичні основи вибіркового методу. Переваги та недоліки вибіркового дослідження. Генеральна та вибіркова сукупності. Репрезентативність. Теорія імовірності як теоретична основа вибіркового методу. Організація вибіркового спостереження. Етапи проведення вибіркового дослідження. Визначення генеральної та вибіркової сукупності для конкретних видів статистичного дослідження. Обсяг вибірки. Способи відбору одиниць до вибіркової сукупності: випадковий, цілеспрямований, механічний, серійний (кластерний), багатоступеневий (комбінований), типовий, метод квот, стихійної вибірки, метод «снігового клубка» та ін. Схеми відбору: повторний і безповторний. Помилки вибіркового спостереження, їх визначення при різних способах відбору. Помилки репрезентативності: систематичні, випадкові. Середня та гранична помилки вибірки. Поширення вибіркових даних на генеральну сукупність: прямий розрахунок, метод коефіцієнтів.

Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків. Факторні та результативні ознаки. Однофакторний та багатофакторний (множинний) зв'язок між показниками. Прямий та обернений зв'язок між показниками. Функціональний та стохастичний зв'язок. Кореляційний зв'язок (прямолінійний та криволінійний). Види взаємозв'язків соціально-економічних явищ. Статистичні методи вивчення різних видів взаємозв'язків. Аналітичне групування. Дисперсійний аналіз. Основні завдання дисперсійного аналізу. Загальнотеоретичні основи дисперсійного методу аналізу. Алгоритм однофакторного дисперсійного аналізу. Кореляційно-регресійний аналіз: однофакторний, двофакторний та багатофакторний. Завдання та загальнотеоретичні основи кореляційно-регресійного методу аналізу. Етапи проведення кореляційно-регресійного аналізу. Рівняння регресії, визначення його параметрів.

Тема 7. Аналіз динаміки. Статистичні ряди динаміки, їх види та правила побудови.

Види рядів динаміки. Аналітичні показники рядів динаміки (абсолютний приріст, коефіцієнт та темп зростання, темп приросту, абсолютне значення 1% приросту): базисні, ланцюгові та середні. Середні показники динамічного ряду. Поняття тенденції розвитку. Побудова динамічних рядів – об'єднання попередніх результатів дослідження з новими даними. Прийоми аналізу рядів динаміки: укрупнення періодів; ковзна середня; аналітичне вирівнювання. Характеристика основної тенденції. Прийоми обробки динамічних рядів: приведення до однієї основи, змикання ряду, екстраполяція, інтерполяція. Особливості кореляційного аналізу ряду динаміки. Статистичні прийоми виміру сезонних коливань. Коефіцієнти сезонності.

Тема 8. Індексний метод. Статистичні індекси, методика їх обчислення та зміст. Завдання індексного аналізу. Індивідуальні та загальні індекси. Територіальні індекси, особливості їх обчислення. Агрегатний індекс як основна форма індексу. Індексована величина. Елімінована величина. База порівняння. Середньозважені індекси. Середні арифметичні та гармонійні індекси. Система індексів для характеристики динаміки складного явища. Індекси середніх величин. Взаємозв'язок між окремими соціально-економічними індексами.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	форма здобуття освіти							
	денна 07100_бд_24				заочна 07100_бз_24			
	усь- го	у тому числі			усь- го	у тому числі		
л		п	с. р.	л		п	с. р.	
Тема 1. Предмет і метод статистики	14	2	2	10	12	–	–	12
Тема 2. Статистичне спостереження	14	2	2	10	16	–	–	16
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	16	2	4	10	18	2	–	16
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	20	4	4	12	18	–	–	18
Тема 5. Вибірковий метод	20	2	4	14	22	2	–	20
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	24	4	4	16	22	–	–	22
Тема 7. Аналіз динаміки	22	4	4	14	22	–	2	20
Тема 8. Індексний метод	20	2	4	14	20	–	2	18
у т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	–	–	–	–	40	–	–	40
Усього годин	150	22	28	100	150	4	4	142

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин, форма здобуття освіти	
	денна	заочна
Тема 1. Предмет і метод статистики	2	–
Тема 2. Статистичне спостереження	2	–
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	4	–
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	4	–
Тема 5. Вибірковий метод	4	–
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	4	–
Тема 7. Аналіз динаміки	4	2
Тема 8. Індексний метод	4	2
Разом	28	4

Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

9. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин, форма здобуття освіти	
	денна	заочна
Тема 1. Предмет і метод статистики	10	12
Тема 2. Статистичне спостереження	10	16
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	10	16
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	12	18
Тема 5. Вибірковий метод	14	20
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	16	22
Тема 7. Аналіз динаміки	14	20
Тема 8. Індексний метод	14	18
у т. ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	–	40
Разом	100	142

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок в розрізі тем передбачених робочою програмою по навчальній дисципліні «Статистика». Реалізація даного напрямку роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання передбачається шляхом підготовки до практичних занять, контрольної роботи, глосарію та обчислення завдань, які виконуються в межах самостійної роботи в аудиторний та позааудиторний час.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
<p>ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств</p>	<p>Виконання вправ на практичних заняттях. Виконання завдань самостійної роботи: <i>практичні розрахункові завдання, глосарій.</i> Контрольна робота. Залік.</p>
<p>ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.</p>	
<p>ПР15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві.</p>	

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	аудиторна контрольна робота	виконання завдань самостійної роботи		
			розрахункові завдання	ведення глосарію	
денна форма здобуття освіти					
Тема 1. Предмет і метод статистики	5		15	2	7
Тема 2. Статистичне спостереження	5			2	7
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	5			2	7
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	5			2	22
Тема 5. Вибірковий метод	5		15	2	7
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	5			2	7
Тема 7. Аналіз динаміки	5			2	7
Тема 8. Індексний метод	5			2	22
Аудиторна контрольна робота		14			14
Разом	40	14	30	16	100
заочна форма здобуття освіти					
Тема 1. Предмет і метод статистики	–		-	3	3
Тема 2. Статистичне спостереження	–			3	3
Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	–			3	3
Тема 4. Узагальнюючі статистичні показники	–			3	3
Тема 5. Вибірковий метод	–			3	3
Тема 6. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	–			3	3
Тема 7. Аналіз динаміки	10			3	13
Тема 8. Індексний метод	10			3	13
Аудиторна контрольна робота	–	16	-	–	16
Індивідуальні завдання (контрольна робота)	–	–	40	–	40
Разом	20	16	40	24	100

Шкала і критерії оцінювання
Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів денна/заочна	Критерії оцінювання
5 / 9-10	При виконанні завдання розрахунки виконані без помилок, висновки розкривають сутність аналізу поставлених задач. Здобувач проявив високий рівень знань та вмій досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою статистичного інструментарію, робити узагальнення оцінки явищ, які властиві сучасним процесам в економіці, правильно інтерпретувати отриману інформацію для розв'язання прикладних завдань в сфері обліку та прийняття управлінських рішень. Здобувач може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах дисципліни.
4 / 7-8	Завдання в цілому виконано успішно – розрахунки виконані з незначними помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу. Здобувач проявив добрий рівень навичок та вмій застосовувати відповідні економіко-математичні методи для вирішення задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу інформації, розраховує показники стану господарської діяльності. Здобувач може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання даної дисципліни.
3 / 5-6	Завдання в цілому виконано з помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу, мають місце узагальнення. Здобувач проявив достатньо добрий рівень навичок та знань застосовувати відповідні економіко-математичні методи для вирішення задач; може ідентифікувати джерела, частково знає методи збору та аналізу фінансової інформації, розраховує деякі показники характеристики стану господарської діяльності. Здобувач частково може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
2 / 3-4	Завдання виконано менш ніж на 50 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив низький рівень: навичок застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення задач, не проявив вміння застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість низько оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
1 / 1-2	Завдання виконано менш ніж на 20 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
0	Відсутність виконаного завдання не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.

Аудиторна контрольна робота (2 теоретичні питання, 1 задача)

Кількість балів денна/заочна	Критерії оцінювання
Теоретичні питання (денна форма здобуття освіти 6 балів – по 3 бали кожне питання)	
3	Здобувач проявив високий рівень теоретичних знань та вмінь застосовувати відповідні економіко-статистичні методи для вирішення задач; може ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення, методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації. Здобувач може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
2	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень знань теорії застосування економіко-статистичних методів для вирішення задач; може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість добре оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни.
1	Здобувач вищої освіти проявив задовільний рівень знань методики економіко-математичних методів і для вирішення задач; не може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах дисципліни статистика.
0	Здобувач вищої освіти проявив недостатній рівень знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.
Задача (денна форма здобуття освіти – 8 балів; заочна – 10 балів)	
7-8 / 8-10	Здобувач проявив високий рівень вмінь застосовувати відповідні економіко-статистичні методи для вирішення економічних задач; може ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення, методи отримання, збору та аналізу фінансової інформації. Здобувач може застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
4-6 / 5-7	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень навичок застосовувати відповідні економіко-статистичні методи для вирішення економічних задач; може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість відносно добре оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах дисципліни.
1-3 / 2-4	Здобувач вищої освіти проявив задовільний рівень вмінь застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення задач; не може застосовувати знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах статистики.
0 / 0-1	Здобувач вищої освіти проявив недостатній рівень знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів. Здобувач вищої освіти не виконав завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

*Виконання завдань самостійної роботи
Розрахункові завдання (денна форма здобуття освіти)*

Кількість балів	Критерії оцінювання
13-15	При виконанні завдання розрахунки виконані без помилок, висновки розкривають сутність аналізу поставлених задач. Здобувач проявив високий рівень знань та вмінь досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою статистичного інструментарію, робити узагальнення оцінки явищ, які властиві сучасним процесам в економіці, правильно інтерпретувати отриману інформацію для розв'язання прикладних завдань в сфері обліку та прийняття управлінських рішень. Здобувач може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах дисципліни.
10-12	Завдання в цілому виконано успішно – розрахунки виконані з незначними помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу. Здобувач проявив добрий рівень навичок та вмінь застосовувати відповідні економіко-математичні методи для вирішення задач; може ідентифікувати джерела, знає методи отримання, збору та аналізу інформації, розраховує показники стану господарської діяльності. здобувач може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання даної дисципліни.
7-9	Завдання в цілому виконано з помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу, мають місце узагальнення. Здобувач проявив достатній рівень навичок та знань застосовувати відповідні економіко-математичні методи для вирішення задач; може ідентифікувати джерела, частково знає методи збору та аналізу фінансової інформації, розраховує деякі показники характеристики стану господарської діяльності. Здобувач частково може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
4-6	Завдання виконано менш ніж на 50 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив низький рівень: навичок застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення задач, не проявив вміння застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість низько оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
1-3	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 30 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів дисципліни.
0	Відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Ведення глосарію

Кількість балів денна/заочна	Критерії оцінювання
2 / 3	Наявний словник, що повністю розкриває категорії фінансової статистики. Матеріал поданий з виділенням і систематизацією головного, розкриттям сутності предмета, законспектовані усі теми, категорії, визначення. Здобувач вищої освіти проявив високий (відмінний) рівень розуміння застосування економіко-математичних методів для вирішення задач; може ідентифікувати джерела та розуміє методологію визначення і методи отримання економічних даних, збору інформації про стан господарської діяльності, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
1 / 2	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень наповнення глосарію; застосування економіко-математичних методів для вирішення задач; може ідентифікувати джерела та розуміє методологію визначення і методи отримання економічних даних, збору інформації про стан господарської діяльності, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і програмних результатів навчання в межах даної дисципліни
0 / 0-1	Законспектовано менше ніж 20 % матеріалу, що не дозволяє повністю зрозуміти сутність та основні особливості статистичної науки. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень знань, з помилками визначає показники аналітично-цифрової та статистичної систем у інформаційному забезпеченні суб'єктів діяльності. Відсутній конспект, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Контрольна робота (для заочної форми здобуття освіти)

Завдання/ розділи	Кількість балів	Критерії оцінювання
Теоретичне	8-10	Показано всебічні, систематичні, глибокі знання матеріалу. Матеріал подано з виділенням і систематизацією головного, розкриттям суті та критичною оцінкою висвітлення питання у науковій та навчальній літературі.
	5-7	Показано достатній рівень теоретичних знань. У відповіді досить повно розкрито питання, відсутня застаріла інформація, проте матеріал подається без критичної оцінки, не виділені проблемні питання.
	1-4	Показано досить низький рівень теоретичних знань. У відповіді наведена застаріла інформація (щодо форм звітності, назви показників, років у прикладах тощо).
	0	Відсутність конспекту-відповіді.
Практичні розрахунки	16-20	Розрахунки виконані без помилок, у висновках проявлено вміння виявляти та пояснювати тенденції явищ і процесів.
	11-15	Допущено незначні помилки у розрахунках або у висновках, які виправлені після рецензування.
	5-10	Допущені помилки у розрахунках та/ або у висновках, застосовано не всі статистичні методи, висновки узагальнені.
	1-4	Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або у висновках, не застосовано статистичні методи, відсутні висновки.
	0	Відсутність розрахунків по конкретному дослідженню.

Завдання/ розділи	Кількість балів	Критерії оцінювання
Оформлен- ня роботи	1-10	Оцінюється дотримання окремих правил оформлення роботи, наведених у методичних рекомендаціях.
Разом	1-40	Робота може бути повернута на доопрацювання у разі невідповідності вимогам.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене під час вивчення навчальної дисципліни

Персональний комп'ютер (ноутбук), під'єднаний до мережі Internet, мережа Wi-Fi, хмарні додатки Google, веб-браузери, пакет програмних продуктів Microsoft Office, мультимедійне обладнання (проектор, екран). Електронний репозитарій ПДАУ (<https://dspace.pdau.edu.ua>), АСУ ПДАУ (<https://asu.pdau.edu.ua>), електронний ресурс на платформі LMS Moodle (<https://moodle.pdau.edu.ua>).

13. Політика вивчення навчальної дисципліни

Терміни виконання та перекладання:

Практичні завдання виконуються і оцінюються під час проведення практичних занять; завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної дисципліни; перекладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми по-требами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>;

Відвідування занять. Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо).

Наприкінці семестру здобувач вищої освіти має можливість в АСУ пройти опитування і висловити свою думку щодо вражень від вивчення дисципліни «Статистика».

Зарахування результатів неформальної / інформальної освіти

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-informalnaosvita>.

Оскарження результатів оцінювання. Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosinyuvannya2023.pdf>.

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Рудич А. І. Статистика : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАУ, 2021. 300 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/93ab3912-7596-495a-8c4f-a6930c4c0d6/content>.
2. Єрмоленко О. А., Лисьонкова Н. М. Соціально-економічна статистика : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2023. 92 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/15395/1/%D0%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>.
3. Мармоза А. Т. Статистика : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 602 с. URL : https://book-ye.com.ua/catalog/ekonomika/ekonomichna-tatystyka/?gclid=EAAlaIQobChMI5Jvag4vPgQMVLEJBAh2RfAv-EAQYVCABEGLw8_D_BwE.
4. Паянок Т. М., Задорожня Т. М. Статистичний аналіз даних : навч. посіб. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2020. 312 с. URL : <https://dpu.edu.ua/elektronni-resursy/korynsni-posylannia/fakhovi-periodychni-vydannia?view=article&id=2066&catid=2>.

Допоміжні:

1. Батрак О. В., Тарасенко І. О., Апацький В. В. Статистичний інструментарій аналізу фінансової стійкості банків України. *Економіка, фінанси, менеджмент : актуальні питання науки і практики*. 2024. № 3 (69). С. 25 - 38. URL: <https://stud.knutd.edu.ua/bitstream/.pdf>.
2. Бездушна Ю. С., Замлинський В. А., Замлинська О. В., Щуровська А. Ю. Роль звітності та статистики в капіталізації активів підприємств та національного багатства. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С. 103 - 109. URL: <http://lib.osau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4412>.
3. Бодаковський В. Теоретико-прикладні засади функціонування фінансової системи України. *Via Economica*, 2024. № 4. С. 19 - 27. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2024-4-3>.
4. Гончар О. В. Забезпечення якості статистичної інформації : методологія та організація : монографія. Київ : Формат, 2020. 369 с. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2020_1/075-080.pdf.
5. Задорожна Р. П. Методологічні особливості відображення фінансового сектору в системах макроекономічної статистики. *Збірник наук. праць Черкаського державного технологічного університету*. Серія : Економічні науки. 2020. № 58. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/1703>.
6. Іщук С. О., Созанський Л. Й. Порівняльна статистична оцінка інноваційної діяльності промислового сектору економіки України (регіональний розріз). *Статистика України*. 2022. № 96 (1). С. 47 - 58. URL: DOI: [https://doi.org/10.31767/su.1\(96\)2022.01.05](https://doi.org/10.31767/su.1(96)2022.01.05).
7. Іщук С. О., Созанський Л. Й. Статистична оцінка впливу інноваційності продукції на зайнятість і заробітну плату в українській промисловості. *Статистика України*. 2023. № 102 (3 - 4). С. 16 - 26. URL: [https://doi.org/10.31767/10.31767/su.3-4\(102-103\)2023.03-04.02](https://doi.org/10.31767/10.31767/su.3-4(102-103)2023.03-04.02).
8. Моторін Р. М., Моторіна Т. М. Український слід на шляху розвитку Міжнародного статистичного інституту. *Статистика України*. 2023. № 100 (1). С. 174 - 186. URL: [https://doi.org/10.31767/su.1\(100\)2023.01.16](https://doi.org/10.31767/su.1(100)2023.01.16).
9. Осауленко О. Н., Горобець О. О. Імплементация інструментарію Smart-статистики в офіційну статистику. *Статистика України*. 2023. № 100 (2). С. 7 - 18. URL: [https://doi.org/10.31767/su.1\(100\)2023.01.01](https://doi.org/10.31767/su.1(100)2023.01.01).
10. Парфенцева Н. О., Голубова Н. В. Статистичні методи контролю якості як інструмент дослідження даних у пакезі Statistica. *Статистика України*. 2023. № 100 (1). С. 9 - 26. URL:

[https://doi.org/10.31767/su.1\(100\)2023.01.02](https://doi.org/10.31767/su.1(100)2023.01.02).

11. Про інформацію : Закон України № 2658-XII від 02.10.1992 р., ВВР, 1992. № 48, ст. 651. *Верховна Рада України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
12. Про офіційну статистику : Закон України № 2524-IX від 16.08.2022 р. *Верховна Рада України*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>.
13. Семенець А., Тюріна Д., Кузькін Є, Ярмач О. Статистичне дослідження формування доходів місцевих бюджетів в умовах. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2021. № 1 (36). С. 310 - 319. URL : <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v1i36.227916>.
14. Созанський Л. Й. Статистична оцінка впливу економічної глобалізації на структури випуску і зайнятості у переробній промисловості. *Статистика України*, 2024. № 105 (2). С. 23 - 34. URL: <https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/439>.
15. Солодухін С. В., Ісаєнко О. М., Хорошун В. В. Методи економіко-статистичних досліджень : навч. посіб. ВНЗ. Запоріжжя : Запоріж. держ. інж. акад., 2020. 132 с.
16. Судакова О. І., Янченко В. В., Ярлік Т. В. Статистичне дослідження сучасного стану підприємницької діяльності у галузі промисловості України. *Становлення та особливості регулювання соціально-економічного розвитку країни* : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конферен., м. Київ, 7 листопада 2020 р. Київ, 2020. С. 131 - 135. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/105>.
17. Судакова О., Устименко Б., Пінясов В. Статистичне дослідження фінансово-економічних показників діяльності підприємств в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 22. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-22-43>.

Інформаційні ресурси

1. Електронний репозитарій Полтавського державного аграрного університету. URL: <http://dspace.pdau.edu.ua:8080>.
- Офіційні сайти:
  2. Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
  3. Міністерства Фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
  4. Національного банку України URL : <http://www.bank.gov.ua>.
  5. Міністерства економіки України. URL:<https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
  6. Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
  7. Науковий журнал «Статистика України». URL: <http://nasoa.edu.ua/pidrozdily/redaktsijno-vydavnychij/su/>.
  8. Інститут економіки та прогнозування НАН України. URL: <http://ief.org.ua>.
  9. Інститут економ. досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua>.
  10. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Набір даних/Dataset

11. <https://www.kaggle.com/datasets>.
12. <http://mlr.cs.umass.edu/ml/>.
13. <https://github.com/awesomedata/awesome-public-datasets>.
14. <https://www.data.gov/>.
15. <https://data.gov.uk/>.
16. <http://data.worldbank.org/>.